



УРЯД ОСТЕРІГАЄ СТРАЙКУЮЧИХ ФОРМАНІВ ПЕРЕД КАРАМИ

ДІТРОЙТ (Мишиґен). — Страйки, викликані різними причинами, поширили безробіття на 60,000 робітників в тутешній промисловій окрузі. Неспокій на ринку праці загрожує продукції воєнних виробів якраз перед самою інвазією Європи. Тому Краєва Воєнна Рада Праці видала остерогу, в першу чергу до страйкуючих форманів, що вони будуть притягнені до відповідальності за застій в деяких фабриках, хоч їхнє число досягає лише 3,300 людей. Поки уряд виконає погрозу, провідники форманів мають явитися на переслухання Краєвої Воєнної Ради Праці у Вашингтоні. Колиб формани не залишили страйку, уряд готовий переняти ведення деяких підприємств у свої руки, як це вже бувало в інших випадках. — Несподіванкою останньої доби є замкнення фабрики Ди Бриґс Манюфакчуринґ Компані і звільнення яких 10,000 робітників з праці тому, що уряд не хотів прийняти виробів фабрики під замітом, що ці вироби не були якслід перевірені при викінченню, а це викінчення наглядають формани, які тепер на страйку. — З Вашингтону повідомляють, що Краєва Воєнна Рада Праці наказала власникам одної фабрики прийняти 40 викінчених робітників і дати їм всяте плату за час, в якому вони не працювали. Отже це ще більше збільшує замішання серед теперішнього положення.

СЮ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ПОНОВНУ КАНДИДАТУРУ РУЗВЕЛТА

ШКАГО. — В імені 5,000,000 членів Конгресу Промислових Організацій (СІО) Комітет Політичної Акції цієї організації проголосив рішення, що СІО підтримає Ф. Д. Рузвелта як кандидата на четвертий термін президентства. Цей комітет є найбільш впливовим чоловіком в прилюдному життю, який має кваліфікації на провідника краю упродовж найближчих 4 літ. Комітет визнає теж Рузвелта, щоб „він знову відповів на зазив до обов'язку служити країні у війні і щоб прийняв кандидатуру на президента“. Цю резолюцію Комітету Політичної Акції піддали під голосування 1,000 делегатів юні Амалгамейтед Клотинґ Воркерс, яка саме відбуває тут річну конвенцію і її прийняла одноголосно.

ЗА РОЗШИРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ

ВАШИНґТОН. — Джордж Е. Біґе, член Ради Суспільного Обезпечення, заявив перед спеціальною комісією для Повоєнної Економічної Політики сенату, що для заспокоєння повоєнних планів конче є поширення суспільного обезпечення на нові роди праці, піднесення нагороди і продовження часу на побирання нагород.

НЕ БУДЕ СВИЖОЇ ГОРІВКИ УПРОДОВЖ 5 МІСЯЦІВ

ВАШИНґТОН. — Продавці алкогольних напівків домагалися, щоб негайно дати вакації продуцентам промислового алкоголю і дозволити їм виробляти горівку для вжитку публіки. Не зважаючи на це, дорадчий комітет Ради Воєнної Продукції вийшов з рішенням, щоб не спиняти продукції промислового алкоголю під теперішню пору, а колиб прийшов час до переміни продукції на торговельну, тоді фабриканти будуть повідомлені 2—3 місяці наперед про таку зміну. У теперішніх відносинах це значить, що свіжої горівки не будуть виробляти скорше, як за 5 місяців, бо на переміну фабрики для виробу горівки треба окремо яких 2 місяці часу.

РОЗБИВСЯ БЛИМП, ЗГИНУЛО 10 ЛЮДЕЙ

ЛЕЙКґОРСТ (Нью Джерзі). — Внаслідок розбиття військового бальону для вправ, званого популярно блимп, згинув 6 офіцерів і 4 летуни, а 1 летун важко ранений. Блимп вдарився в крокви гангару, коли влітав до нього вертаючися із вправ. Вчасі удару відорвалося човно з людьми, причеплене до бальону і впало на долівку з висоти 258 стіп.

ПОМЕР АРХІЄПІСКОП „ЖИВОЇ ЦЕРКВИ“

НЬЮ ЙОРК. — Архієпископ „Живої“ Російської Православної Церкви Північної Америки й Алятських островів Николай Кедров-Кедровський помер у шпиталя Морі Гил в 41 році життя. Він був уродженцем Злучених Держав, але відбув свої студії в Росії. Він приєднався до так званої „Живої“ Церкви, яку створили більшовики на руїнах Російської Православної церкви. Його батько був теж членом цієї церкви і його вислали з Москви до Нью Йорку, щоб він обняв православу російську катедру при 97. вулиці в Нью Йорку. Після смерті свого батька 1935. р. він став його наступником. Був жонатий і мав родину.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

Погляди Орлеманського на повоєнну Польщу

СПРИНґФІЛД, (Мас.). — Після того, як о. Орлеманський, що повернувся з Москви до своєї парафії, піддався церковній карі і перепросив свого єпископа за незгоду з в'їздом, єпископ поїхав його на його дотеперішньому становищі. У журналі „Наш Св'ят“ помістив о. Орлеманський статтю із своїми поглядами на майбутню Польщу після війни. У статті він твердить, що молода генерація американців польсько-го роду творить польсько-американську передню сторожу, як змагає до інтелектуального визволення в рівності. Він представляє цій молодій генерації давню і передвоєнну Польщу, як Польщу панів, що бавилися полюванням і тому їм треба було займати чужі землі з лісами. Тому, що ці пани заведували селянина й робітника, така Польща була засуджена на упадок. Крім цього польський уряд не доріс до свого завдання і не розумів положення. Коли сенатор з Масахусетс поїхав до Польщі і три дні перед війною остерігав уряд, що війна на волоську, йому сказали, що він на європейській політиці не розуміється. Колиж люди повідомляли уряд, що німецькі парашутисти вже злітають на землю в Польщі, урядовці відповіли, що це злука. Колиж німці розпочали війну, то залізниця по чали вилітати в повітря внаслідок підмінування ворогом і тому ворог так легко запанував над краєм. Коли американський уряд має тепер перебрати на себе упорядкування території Польщі, то він повинен мати відповідні інформації, отже такі інформації повинні йому дати американські поляки. На думку о. Орлеманського Польща повинна дістати Східну Прусію, а позбутися українських та білоруських земель якраз тому, що там польські пани мають свої земельні посілості і будуть лише іздити на полювання і висискувати місцеве населення, а тим поширяться ненависть до Польщі. У Східній Прусії польські пани не мають фільварків, отже не буде кому там панувати. Зате можна буде переселити тамошних німців на німецьку землю а поляки там стануть до праці. Щодо будучих союзників, то на думку о. Орлеманського, найпевнішим союзником Польщі таки буде Росія.

ПРЕДСІДНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ ПОЇХАВ ДО СОВЕТІВ

ВАШИНґТОН. — Ерик Джанстон, предсідник Торговельної Палати Злучених Держав, вийшов літаком до Советів, щоб там студіювати промислові заведення. Студії мають на цілі підготувати повоєнні торговельні зносини між Советами й Америкою. Разом із Джанстоном вийав його асистент Джеймс О'Гейра і редактор „Ди Емпорія Газет“ з Канзасу, Вільям Л. Гвайт.

Великі держави укладаються з урядами на вигнанні

ЛОНДОН. — Уряди Злучених Держав і Британії зробили угоду з урядами Норвегії, Голландії й Бельгії в справі цивільної адміністрації цих країв по їх звільненню їх з ворожої окупації. Перед підписаннями цих угод американський і британський уряд „раділися“ уряду советського союзу.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ ЗАЯВИ ДЕ ГОЛЯ

ЛОНДОН. — Бритійський уряд дав до зрозуміння представникам преси, що він уважає протокол в справі Північної Африки, підписаний в листопаді 1942 року з одного боку генералом Кларком, а з другого боку адміралом Дарляном, обов'язуючим для обох сторін. Заява звернена проти генерала Де Голя, котрий сказав оюді на зборах французького парламенту на вигнання, що цей протокол французів не обов'язує.

МІКОЛАЙЧИК ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ ПОЛЬСЬКИМИ ПАРТИЗАНАМИ І ЧЕРВОНОЮ АРМІЄЮ

ЛОНДОН. — Станіслав Міколайчик, прем'єр польського уряду на вигнання, заявив газетарам, що зв'язки між польським підпіллям і червоною армією зірвали німці своєю контр-офензивою. Наладнено було саме такий контракт на Волині, але цей контракт потім зірвано через німецький наступ. Стефан Станіславський, представник підпілля, каже, що кожний член польського підпілля має при собі отрую, якої він має захити, коли йому прийшлося потрапити в німецькі руки. Він каже, що польське підпілля це правильно зорганізована адміністрація, що має свій скарб, що виплачує пенсії, своє бюро контролі, словом усі органи влади. Організація обнимає 14 департаментів з 30,000 урядовцями. Міколайчик заявив, що червона армія розстріляла 23 командантів польського підпілля, котрі не хотіли відмовитися лояльності до польського уряду в Лондоні.

НІМЕЦЬКІ РЕПРЕСІЇ У ЛЬВОВІ

ЛОНДОН. — Польське підпілля переає всти з Львова, що там від якогось часу йдуть безупинні масові розстріли поляків. Жертвами репресій падають теж часто останки італійських військ.



АЛІАНТИ КОПАЛЬНИМИ ПІДПРИЄМЦЬМИ. — Як аліантські війська заняли острів Сардинію на Середземному морю, вони стали немовби спадкоємцями модерних копальень угля в місті Карбоні, що їх збудовано в 1937-38. рр. за диктатури Муссоліні. Аліанти повели далі добування угля з тих копальень, завдяки чому їм не треба довозити угля тисячі миль з інших углевих піль. На світанні майнери, що колись працювали для фашистського уряду, а нині працюють для Аліантів.

ВЕЛИКИЙ ПОСТУП НА ІТАЛІЙСЬКОМУ ФРОНТІ

НЕАПОЛЬ. — Аліантські постипи в Італії переводяться скорше й з меншими втратами для аліантських сил, як цього вони сподівалися. Тільки на північ від Касіна, де восьма армія стрічається зо завзятим опором ворога, боева лінія не посунулася значно вперед. Цим разом найбільше посунулася американська лінія; наступаючі з Формії війська зробили за один день виступ на 4 милі та заняли Спіньо, Капо д'Аква й гору Чівіта. Французькі війська вели далі успішно свій наступ здовж горішнього бігу ріки Гаріліяно, де вони зовсім здезорганізували німецьку 71. дивізію, просто змели з лиця землі 131. полк піхоти з 44. дивізії та взяли в полон команданта 194. полку гранатирів. Всі обсерватори стверджують, що французькі війська будуть за надзвичайним завзяттям.

БЕЗЛАДДЯ В ІТАЛІЇ ВНАСЛІДОК ОФЕНЗИВИ

БЕРН. — Сюди приходять всти про лячний хаос, що запанував у цілій центральній Італії внаслідок аліантської офензиви. Обчислюють, що коло пів мільона душ населення рушило з околиць, загрозованих аліантським наступом, та посунуло в напрямі до Риму, котрий і так тепер переповнений попередніми збігцями та бомбардуваннями, які позбавили коло сто тисяч осіб даху над головою. На полудне від Флоренції просто не можна дістатися на залізницю. Можна відбувати подорож тільки літаками й троками, котрі довозять поживу на полудне.

По всіх околицях, загрозованих аліантським наступом, повстають партизанські відділи, котрі починають на власну руку оперувати проти німців і фашистських військ. Бійки між фашистами й антифашистами є на порядку дня. На фабриках і в краніях запліваються часті випадки саботажів. Саботажники часто перетинають телеграфні й телефонні лінії. Німці висилають в околицю Риму надзвичайні охоронні сили.

ПОВІТРЯНИЙ РЕЙД НА ЛЮДВІГСГАФЕН

ЛОНДОН. — Кепська погода не дала аліантській авіації розвинути останніми днями ширшої діяльності. Всеж таки британські бомбовики бомбардували вночі німецький хемічний центр Людвігсгафен у північно-західній Німеччині та одну німецьку летунську базу в Франції.

НІМЦІ СТАГАЮТЬ ВСІ МОРСЬКІ СИЛИ ДЛЯ ВИСТУПУ ПРОТИ ІНВАЗІЇ

ЛОНДОН. Бритійська розвідна служба має дані, що німці використовують кепську погоду в західній Європі для стягнення туди всіх своїх морських сил для нападу на аліантські сили в мент інвазії. Останки німецької воєнної флотії має в цій акції піддержувати маса дрібних човнів.

СХІДНИЙ ФРОНТ ПОЧИНАЄ РУШАТИСЯ

ЛОНДОН. — Повзві відділи червоної армії вбили понад 4,000 німців у своїм нападі на німецькі позиції над долинним бігом ріки Дністра. Советські бомбовики били по націстичній базі в Плоцьку в північно-західній Білорусі. Німці пробували протиофензиви коло Тирасполя, але советська артилерія відбила напади. Советські літаки бомбардували теж місто Яси, що лежить 92 милі на захід від Тирасполя. Советський комунікат каже, що обі сторони збирають всі свої сили для вирішальних боїв, що розіграються на рівнинах Польщі.

НАЦІСТИ ПРОБУЮТЬ ЗАЛЯКАТИ БАЛКАНСЬКІ НАРОДИ

БЕРН. — Німецька дипломатія напружує всі сили, аби не дати балканським народам покинути допомогу німцям та перейти до аліантського табору. Всі радіові стації по окупованих Німеччиною краях ведуть у тій цілі без упину спеціальні радіові програми в усіх мовах Балкану, мішаючи загрози з переконуваннями.

ПАРТИЗАНИ РОЗБИЛИ НІМЦІВ У БОСНІ

ЛОНДОН. — Маршал Тіто доносить, що партизанські війська розбили кілька-тисячний німецький відділ в східній Босні та що тепер ідуть завзяті бої на цілому югославському фронті. Надзвичайно завзятий бій іде в Санджаку.

УСПІХ НОВОЇ КИТАЙСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ

ЧУНґІНґ. — Китайська кампанія з провінції Юнану в напрямі Бурми поступає далі зовсім успішно на всіх секторах. Кампанія через провал Мамієн дійшла вже до ріки Швель; китайці оточили японців коло Татанґу. В центрі занято Гонґмошу, що лежить 20 миль від Тенґюе. На полудневім секторі китайці прогнала ворога до Гсіанґта. Американська 14. повітряна сила піддержує операції китайських сухоземних військ.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед псуванням числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Table with subscription rates: PEREDPISKA (One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00) and SUBSCRIPTION RATES (Three cents a copy).

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

"РАСОВА ВИЩІСТЬ" ПРИСЛУЖИЛАСЯ!

По кількох тижнях повного спокою на італійському фронті почалася там наново оживлена воєнна кампанія. Яку роллю відіграє вона в нині зовсім певній альянтській інвазії Європи, а спеціально, чи вона буде одною з інвазійних платформ, чи може тільки диверзією, яка має відвернути увагу й сили ворога від властивих інвазійних ударів, покаже недалека вже будучність.

Як кажуть виразно альянтські донесення з того фронту, на цій, розмірно невеликій боевій лінії, зібралася справжня мішанина державних армій. Читачемо про американців, про британців, про французів. Знаємо, що в цих загальних арміях є ще спеціальні. Попри британців воюють як значно незалежні відділи канадійців, ново-зеландців, південно-африканців й гіндуси. Є там ще й велші, шотландці й ірландці. Французи поділені на "метрополітальних" французів і північно-африканських. Навіть в американській армії є спеціальні відділи американських японців.

Що це за ідея вивела проти Гітлера й британців, і французів, і словінців, і сербів, і поляків, і італійців? Позитивно покищо цієї ідеї важко сформулювати, бо ледво чи зійшлися би всі ці народи на одну позитивну програму. Дуже можливо, що колиб прийшлося укладати позитивну ідею, то зараз виринули би різниці між сербами й хорватами, між поляками й чехами, між британцями й велшами, і т. д. А всеж таки всі вони становлять об'єднану цілість, яка без ворога спільними силами, як це так маркантно видно з донесення про наступ французької піхоти під захороною американської артилерії й британської авіації. Об'єднує їх покищо негативна ідея: ворожнеча до ідеї панської нації, що її проголосив німцем Гітлер. Нині можуть зо собою непогоджуватися італійці й серби, поляки й чехи, британці й велші, але їх усіх об'єднує бажання не дати Німеччині запанувати над ними всіма. В цей спосіб ідея расової вищости, яку проголосив цей німецький Джингісхан, стала цементом об'єднання для різних національних елементів в один протинімецький мур.

Як є з іншими газетами?

Нічого не заповідаючи і нікого не питаючи два великі ньюйорські щоденники піднесли тому кілька днів ціну одного примірника газети з трьох центів на п'ять.

І публіка прийняла це як — самозрозумілу річ.

Газети не потребували давати ніяких вивісень і їх не дали. Тільки помістили в дні підвищення ціни на перших сторінках повідомлення, що... з нинішнім днем ціна одного примірника часопису збільшена з трьох центів на п'ять.

Коли згадуємо за це, то кожний читач відразу подумав, що певно робимо це на те, щоб пригадати читачам положення "Свободи". І так дійсно є. З тою різницею, що ми отримали ціну на газету не підносимо і не думаємо підносити вже з тої простої причини, що зв'язані з цього боку ухвалою конвенції У. Н. Союзу.

Але чи так мусить бути? Чи доконче треба аж якісь ухвали, щоб свідомі наші люди, а зокрема Союзівці, відчували, що коли вельо подорожало, коли всі американські газети підвищили ціни і далі їх підвищили, то одна тільки українська газета має вдержуватися чудом? А та українська газета й без цього має багато труднощів, щоб могла поглядати в культурний вид і з матеріалом, що цікавив би наших читачів. Та щоб вдержати її далі,

У ті часи, що існують і ще прийдуть, треба якнайтісніше зв'язку між нашим громадянством і його пресою. Тільки з тої тісної й широго зв'язку може зробилося більше оживлення в нашому народному житті і більше зацікавлення нас самих нами самими.

Ось і тому треба підпирати нашу пресу шире. Тому і треба дбати про поліпшення її стану під матеріальним оглядом і кожним іншим. Бо, назагал кажучи, як її стан не є оплаканий, то у всякому разі не є добрий. А поправити це можна розумно, спокійно і річезово дискусією на ту тему, як й моральною та матеріальною допомогою.

Проф. Микола Чубатий.

Українське самостійництво забором міжнародної моралі Європи

Потрібні засади міжнародної моралі.

Нині належить майже до доброго тону серед багатьох політиків та дипломатів скидати винуватину за вибух другої світової війни на — вильсонівські клячі про самоозначення народів. Міжнародні фанси кажуть, що самоозначення народів завилило, бо воно намножило в Європі багато дрібних держав, які самі не могли устоятися перед інвазією сильніших.

Чому так? Тому, бо самоозначення народів це правдива демократія у міжнароднім житті; це справедливий урядкування справ між національностями на підставі волі більшости населення. Тільки людина, що не орієнтується в замотаній ситуації Європи,

може бути думки, що можна у-слоювати Європу на іншій засаді самоозначення народів.

Поставлення нового порядку в Європі без примінення самоозначення народів, всупереч вої високо національно усвідомлених мільонів, створить з неї один кипучий котел, що його воля народів мусить розсідати; буде він націстичний німецький, чи червоний, московський.

Живих та здорових народів не можна нині проти їх волі всадити в тюрму, так само, як годі спинити силу розросту живого та здорового дубчака, який і обмурований, то радше мур розсідати, а жити і рости буде. Одиноким способом спинити його ріст це умертвити його. Таке саме є і з європейськими народами. Можна буде їх віддати по нашій перемозі над Гітлером під червоне панування Москви, але тоді всі, що такий новий порядок на світі заводять, мусять рахуватися з двома можливостями: або з новим вибухом міжнародного пожару, або з правом пана поневолені Європи, фізично умертвляти народи, винищувати їх такою самою метою, яку Гітлер застосував у першу чергу супроти жидів.

Не право самоозначення винно теперішній кризі, але винні дві річі. Перша, що право самоозначення не було пристосоване до всіх народів та рівно справедливо. Друга вина теперішнього світового пожару це те, що не створено міжнародного тіла з сильною міжнародною поліцією і наглядом над лихакми-агресорами, яким в час обтианого хижі пазурі. Неморальність в повоєнній Європі та головна причина війни лежали теж у цій, що не приміняли у Версалі права самоозначення народів.

Та відколи одним із головних Альянтів стала Росія, що поневолила вже передтим Україну та кілька інших країв, а по умові з Гітлером ще й доповнила свою колекцію народів-рабів, кожному стало очевидно, що Альянтський Чартер та всі інші декларації не дадуться утримати при житті, бож вони виразно стоять у суперечності з неволею цілих народів, що її наложив Росія.

Червона Росія та Альянтський Чартер.

Колісь у юні дні російської революції й треба було заманувати народи ошоломленою революцією під дах єдиної неділимної Росії, тоді більшовики саме найбільше горлали про право самоозначення народів. Вони тоді говорили навіть про їх право відокремлення зовсім від Росії. Сталін же за життя Леніна, як комісар національностей дав пояснення розуміння того права "відділитися від Росії". Відокремлення якогось народу від Росії може відбутися тільки за згодою комуністичної партії, бо воно не може йти проти інтересів робітників. Колиж це могло бути в інтересі російських робітників стра-тити українські пшеничні лани

та Донбас? Тому не диво, що про більшовицьке право народів відокремитися від Росії — говорив Сталін — як про найпевніший шлях затримати їх зв'язку з Росією.

Практика понад 20-літнього червоного панування над Україною переконливо навчила, що Україні не то не відділитися від Росії, але й навіть не жити у федеративній зв'язку з Росією як нації рівноправній. Українська проблема, себто небезпека втратити Україну, була головним мотивом, що кинув Росію в обійми порозуміння з Гітлером. Росії треба було захопити Західну Україну, остою українського самостійництва та випалити й там огнем всякі думки про самостійність України, так, як такі думки огнем випалювали червоні росіяни в східній Україні впродовж 20 літ коштом понад вісім мільонів українських селян, робітників та інтелігентів.

Коли червона Росія, нападена Німеччиною, стала союзником Альянтів, вона ніби теж підписала Альянтський Чартер, дарма, що кожен її крок живо перечив постановам того документу. Та останніми днями більшовики немов виповили обовязковість Альянтського Чартеру в органі казюньних советських професійних юній "Война й Рабочий Клас". Поміщена є там стаття проф. Бориса Штайна, бувшого шефа пресового бюро комісаріату заграничних справ, в якій він виразно заявляє, що Альянтський Чартер міг бути добрим 1941 року, але обставини міняються і годі його пристосувати тепер. Ось, наприклад, не можна його стосувати до таких проблем, як прилучення Західної України та Західної Білоруси до СРСР, як прилучення балтійських держав, тощо. Іншими словами, не можна стосувати Альянтського Чартеру з 1941 року

до теперішньої Росії. Росія, як конаных проти волі населення, та революцій. А треба було заманувати народи ошоломленою революцією під дах єдиної неділимної Росії, тоді більшовики саме найбільше горлали про право самоозначення народів. Вони тоді говорили навіть про їх право відокремлення зовсім від Росії. Сталін же за життя Леніна, як комісар національностей дав пояснення розуміння того права "відділитися від Росії". Відокремлення якогось народу від Росії може відбутися тільки за згодою комуністичної партії, бо воно не може йти проти інтересів робітників. Колиж це могло бути в інтересі російських робітників стра-тити українські пшеничні лани

Поневолення України захитало міжнародну моральність не тільки з боку Советської Росії, але також з боку Польщі, Чехії та Румунії. Кожна з тих держав своєю українською політикою поглиблювала міжнародну неморальність по першій світовій війні. Коли нині Польща зайшла у таке безнадійно безвихідне становище, що за польський нарід та його землю конферує зі Сталіном — ксьондз Орлеманські, до речі не польський, але американський громадянин, коли він віддає під протекторат Сталіна нарід своїх батьків, то це діється теж тільки через нерозв'язану українську справу. Замотавшись в справу Західної України, яка не належить по всім моральним правам ні до Росії, ні до Польщі, Польща найшла на дорозі втратити самостійність самої Польщі.

Не бачимо теж розумної причини, чому українське Закарпаття, залишене чехами та віддане на поталу мадярам, малоб по тільки жертвах знов вертати під давнє чеське панування без слова запиту того населення, що боронило своєї волі та не віддавало своєї країни без боротьби мадярам. Одним словом самостійність України є нині пробним каменем, чи в міжнародному житті пануватиме мораль чи грубе насильство. Як довго Україна буде поневолена під чужим московським, польським чи другим пануванням, так довго Європа не може бути успокоєна; вона буде тривалим огнищем нових воєн та світових катаклізмів.

(Дальше буде).

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС. КАТРУСЯ. Оповідання з давньої минувшини. (До друку зредагував Ол. Луговий). 19)

Чи то сталося так само собою, чи то у підсвідомості передчуваючи можливість нападу, — тільки розпорядники валки кілька годин кінно вимірювали глибину ріки. Коло берегів була мілка, але на середині течія промила глибоке русло; місцями наноси жиру творили мілину наче греблю, що привикала протилежного північного берегу. Та на середині все рівно ділила мілину глибину. Добре намарудилися впорядники, поки наїшли похилій беріг на другому боці, поки тичками зазначили брід, хоча й не певний, бо кілька сьжнних коні і люди мусили перебиратися вправ, а арби перетягати шнурями з протилежної мілини. Зараз же заходилися переправлятися на північний беріг за дня, там пару годин перепочити і з настанням ночі рушати далі.

Жіноцтво посадили верхи на міцніших коней. Втративши ґрунт під ногами вони пружинили кількома скоками досягли мілини й швидко перенесли іздів на другий беріг. Гарби перетягнули через глибину людською силою, а на мілині знов запрягли коней. Скоро увесь відділ опинився на північному березі. Кругом, наскільки оком кинути, виднілася долина. Далеко на півночі облямована пасмом гірських хребтів. Царювала доквурти мертва тишина — ні птаство, ні звірина не подавало голосу і ще мимоволі заставляло табірні насторожуватися. Далеко на обрії виднілося шось наче велика оселя.

Порадившись з власниками валки, старші рішили за-видна ще дістатися до оселі. Необхідно було запарити харчами і для людей і для коней, що пару день вже жилили виключно травою й стали тратити на витривалості. Валка вирушила. Над вечір зблизилася до оселі з кількох ліпняк. Вислано з десяток іздів на розвідку, а валка посувалася повільніше. Оселю видно вже було всю, як на долині, та найменшого прояву життя в ній не завважили.

Вислані розвідники швидко повернули. Раділи оселю оминати, бо вона порожня, однак покинута мешканцями зовсім недавно, може два-три дні тому. Одинокою живою істою в оселі, яку розвідники побачили, був великий чорний кіт, що не встиг же здичавіти — знак, що оселя опустіла завсім недавно. Заїздити в оселю отже не було потреби. Валка пристанула. Катруся з ськровою та братовою радилі їхати без затримки далі, між гори, але інші жінки прохалися до хат — перебраться у суху одіж, похарити немитих вже тиждень дітей, ну, тай спекти у печак бодай дерелічок на дальшу подорож. Мужчини відражували — нюхом передчували таємну небезпеку, особливо, прийнявши під увагу чорного ко-та, що все віщує нещастя, та жінок не переперіть, коли вони напосядуться чогось досягти. Знов отаборилися під самою оселею виставивши охорону на всі сторони. Кількох вартів забралося на дахи хат, щоб було видніше.

Вже заходило сонце. Втім вартіві заглядали людину, яка прихильці вилізла з бурянів за хлівами й чкурнула у куці. За нею в туж мить кинувся кількох вершників, та довго не могли знайти — очевидно людина та десь причаїлася, забившись у гущавину корчів. Таборяне нишпорили коло кожного куща, та без успіху, тим більше, що вже смеркало. Врешті заглянули незнайомого, як він перебігав через невелику полонину, що випралася у склисту гору. Кинулися за ним, в повітрі зафурчало кілька арканів, і через кілька хвиль незнайомий був зв'язаний. Мав з собою старий заржавілий

кінджал і великий, італійської роботи пістоль, з якого на-вряд чи можна було хоч раз стрілити — занадто був він старий, ще мабуть з часів винайдення пороху. Зброя незнайомого піддавала гадки, що це звичайний собі болгарський чабан свинопас, який носить зброю більше з чванкуватості, чим для життя. Та часте скрипіння зубами, мальована на рудоборода, хижий погляд спрямовували думки на шось інше. Незнайомий увляв з себе взірцевий тип розбишаки. А мальована борода доказувала ще, що він не слов'янин, а послідовник пророка.

У таборі до нього на добре взялися. Нічний перехід відпадав, бо в темноті можна було заїхати просто розбишакам у дастку, раз вони тут вже виявилися. Та на роздвиг турешкою й болгарською мовами незнайомий не відповідав: похмуро рухав білками очей у всі сторони, сидячи зв'язаний коло ватри, та поскрипував зубами. Не здохнувши ніякого признання розпитани старші, що мали практику з козакуватою, вкинули у ватру пару прутиків заліза, багатомовно поглянувши на зв'язаного. Той зразумів до чого ті всі приготування, однак мовчав. Врешті не витримав:

— На кого ви це все готуете? — умуро запитав по турецьки.

— Коней значитимемо, щоб не покрав ніхто... — глузливо відповів один з таборян.

— Та вночі, коли не видно нічого? — ніби не розуміючи глузвання сказав незнайомий.

— Чого там панькатися? — по українськи сказав другий своїм. А далі по турецьки потішив незнайомого: — Це все готуємо для приятельської розмови з тобою, ефенді (до-стойний). Бач, ми прохали тебе розповісти нам про себе, хто ти, чого підглядав, чому втікав, по людськи, а що ти людської мови не розумієш, то може розпечене залізо навчить розуміти.

Громадські організації і повоєнна допомога

Поверх тридцять громадських організацій, що зацікавлені в повоєнній допомозі чужим країнам після того, як вони будуть звільнені від ворожої окупації, створили свого роду союз, що називається Американським Союзом Молодих Християнських Жінок (YWCA) такий самий союз чоловіків (YMCA), відомий з останньої війни „Джойнт“ (Американський Джойнт Дистрибушен Коміті), та релігійні допомогіві агенції та „людям без батьківщини“, і поміч в речах. Творяться ще інші під-відділи та приступають до Ради далішій організації.

Завдання цієї Ради лежить головню в координації допомоги звільненим країнам, яку американське громадянство і його групи хочуть подавати через свої власні, не урядові, стоварищення, комітети та агенції.

Покійно членство в Раді обмежене до тих організацій, що своєю минулою працею та своїм фінансовим станом дають заповну, що вони зможуть дати дійсну допомогу і причинитись поважно до порятунку і відбудови знищених областей. Одною з головних цілей Ради є координація діяльності тих агенцій з урядовими чинниками, що також будуть вести допомогіву акцію в чужих країнах.

Головною агенцією, з якою Раді прийдеться співпрацювати і з якою вона вже тепер стоїть у тісному зв'язку, є Юнайтед Нейшенс Реліф енд Реабіліташн Адміністрейшн, з Гербертом Ліменом на чолі. Крім того навізано зв'язки з іншими урядовими установами і з подібними радами та організаціями в інших союзних країнах, головню в Англії і в британських домініях.

Рада Добровільних Агенцій співпрацює також тісно з встановленим президентом Конгресом Виділом Воєнної Допомоги — Вор Реліф Контроль Борд, і з Національним Воєнним Фондом — Ді-Ешенел Вор

Фонд. Більшість членів цього Воєнного Фонду є вже членами Ради. Крім того до нього належать вже такі організації як світовий союз Молодих Християнських Жінок (YWCA) такий самий союз чоловіків (YMCA), відомий з останньої війни „Джойнт“ (Американський Джойнт Дистрибушен Коміті), та релігійні допомогіві агенції квейкрів, менонітів, унітаріянців й інші.

Створено вже також спеціальні під-комітети для Балкану, Франції, Італії і Польщі та для таких особливих завдань, як поміч дітям, допомога виселенцям та „людям без батьківщини“, і поміч в речах. Творяться ще інші під-відділи та приступають до Ради далішій організації.

Провідною ідеєю Ради є, як сказано, координація громадянської допомогіві акції, яка після війни попливе з Америки до всіх країн світа. Завдання це велике і важке і тому вже тепер кладуться основи та виробляються напрями, по яким така акція повинна розвиватись. Багато ще не зроблено, деяких питань ще не розв'язано, у деяких справах нема ще навіть належно вироблених планів. Та у згаданій Раді є вже завязок такого координаційного осередка, який тим важливіший, що має признання і підтримку як американського уряду так і найбільшої міжнародної допомогіві агенції. Як цей осередок розвиватись і наскільки він виконає завдання, які він собі поставив, залежатиме у великій, коли не в рішучій мірі від підтримки громадянства та від поправок і доповнень, які воно внесе в Раду через свої домагання, пропозиції і фактичну ширшу співпрацю.

Загальна Рада — ФЛС.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЬДЕЛЬФІЯ, ПА.

На Червоний Хрест із спільного свяченого. Позамісцевим людям мало звісне, що українська громада в Фільдефельді поділена здавна на кілька округ, які час від часу улажують окремі сходини та імпрези. До таких належить теж і спільне свячене в громадським домі під ч. 3322-24 при Норт Лоренс Стріт, уладжене 29 квітня, а весь дохід з цього призначено на Американський Червоний Хрест і Клуб Помочи Воєнних Матерей. Крім місцевих членів прибув на свято несподівано канцлер о. Філімон Тарнавський, учитель В. Коцюбинський, майор М. Дармограй, а до провду в прийнято запрошено гром. адв. Т. Свистуна. Всі згадані гості виголосили бадьорі святочні промови, а крім цього промовляли ще гол. радний У. Н. С., Степан Слободян і секретар громади Іван Жмутин. Після промов переведено збірку, а жертви зложили такі добродії:

Петро Бернацький \$5; по \$4: Ів. Тацінець, Ів. Сорока, Нікола Гойванович; по \$3: Ів. Жмутин, І. Шкодин, І. Лупай, Т. Плаваник, О. Веклинець; по \$2: о. Тарнавський, Т. Свистун, М. Дармограй, Ст. Слободян, В. Коцюбинський, Ст. Хромяк, Ів. Тацінець, мол., Т. Лупай, Н. Наювський, В. Матковський, Ів. Іванців, М. Бішко, Ів. Буричка, П. Стакович, Ів. Шекмар, Т. Черевка, В. Генік, М. Матковський, П. Першак, З. Рудас, Ст. Дюрка, П. Сулак, А. Колодій, П. Карпак, В. Гасин, П. Магевський, П. Шагала, мол., П. Калицький, М. Радомський, Ів. Ротколиць-

кий, А. Хромяк, Ів. Данів, Н. Поточняк, пані Піш, П. Гнойська, П. Панталік, П. Станчак, Й. Гуц, П. Будай, П. Височанський, Ів. Онушканич, П. Матковська, П. Кудла, М. Джуґля, О. Дюрка; Н. Н. \$1.50. Всіх грошей зібрано \$99.50, по відтягненню малих розходів, гроші вислано на означену ціль. З каси громади дано дар на школу в Стемфорді в сумі 10 доларів.

При кінці застави товстмастер Т. Свистун подякував присутним за ширі жертви, а окремо жінкам: пані Анні Черевка і пані Марії Генік за їх ширшу працю при уладженню свяченого і гарну услугу.

Ще згаду, що з місцевої каси закуплено Державних Бондів на суму \$2,300, також дано на Червоний Хрест звиш \$200, на Клуб В. Матерей понад \$80.

Іван Жмутин, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

З організаційної праці У. Н. Союзу і в справі Ювілейного Свята.

Стейт Конетикат приготується таки надобре до Ювілею У. Н. С. Я мав нагоду бути на пробі хорі, котрий буде співати на згаданім святі і подивляти наших старих козарлюгів, котрі помімо свого вже старшого віку не минули цієї нагоди, щоб не віддати може вже останньої прислуги Батьковим Союзом. Як старі члени гордяться цим ювілеєм і не жаліють своєї праці й труднощів? Відділи в стейті працюють над приєднанням нових членів, щоби було з чим прий-

ти на той ювілей і принести дарунок батькові. Я, як організатор, їду з місця на місце, щоб допомогти тій ювілейній кампанії. Є вже відділи, котрі виказали гарну працю, не оглядаючись на те, що голов. канцелярія призначила їм тільки 10 членів. Вони постарались святкувати 50-літній ювілей п'ятдесятю новими членами. Є багато відділів, що вже виповнили свою признану квоту, але праці не лишають; от відділ 59 квоту свою вже виповнив, вже має надвишку, але на зборах 7. травня він ухвалю, що п'ятдесят-літній ювілей, то п'ятдесят нових членів. Я вірю що вони свою ухвалу виконують, бо відділові урядники взялись по ширости до цього.

Ювілейна кампанія пройшла якраз половиною часу, і стейт Конетикат вже здобув більшу половину з цього, що йому призначено. Як відділи скотять так попрацювати другу половину ювілейного часу то певно стейт Конетикат буде знова на першій місці. Обв'язком кожного відділу цього стейту прислати своїх відпоручників на цей ювілей щоб гідно вшанувати цю нашу організацію та почути гарного концерту, бесідників: головної екекутивки, а також і звіту з праці поодиноких відділів. Організація того роду як У. Н. Союз заслугоє на це щоб в той день, 28. травня, не бракувало ніодного члена, і також всего українського загалу. Тому стараймоєся по можности прибути вже зранка, щоби бути на панакхиді по мершних членах, тих піонірів що творили цю твердиню і нам передали, щоби ми цю працю дали продовжати. Приведіть своїх дітей і внуків; хай вони побачать і почують, щоби маємо щось таке в Америці, чим можна гордитись, бо У. Н. Союз це дійсно наша гордість, про котру треба знати нашим дітям і внукам. Промовляти до нас, як до горджки і жителів цього міста. Про те вже постарався комітет. А ми тепер стараймоєся щоби було до кого говорити здаймо іспит своєї зрілости, що ми є zorganizована та дисциплінована нація. За тикетами питайте своїх місцевих урядників, або їдьте просто до Нью Гейвен і там купите тикет при касі. Тож пам'ятайте цю дату 28. травня і приходіть всі громадою до Нью Гейвен на п'ятдесят-літній Ювілей Батька Союзу.

А. Маланчук, організатор членів У. Н. С.

ЛОНДОН, ОНТ.

Святкували 50-ліття У. Н. Союзу.

В неділю, дня 30. квітня, віділі 460 обходив Золотий Ювілей У. Н. Союзу вічем, на якому було поважне число присутніх, які прийшли послухати промов і довідатися, що доброго зробив Батько Союз за минулих 50 років для свого членства та всего українського народу.

Віче почалося точно в годині 3-тій пополудні. Відкрив його коротко вступною промовою П. Дикун, секретар відділу, а відтак попросив до головного реферату організатора п. В. Гірняка, який тривав поверх годину часу. Після реферату ставили присутні питання, а після питань закликав секретар вступати в члени місцевого відділу У. Н. Союзу.

Після цього віча за два дні приєднано до відділу 9 нових членів, які були присутніми на вічу й мали нагоду довідатися з уст організатора про великі заслуги У. Н. Союзу для всего українського народу. Хоч у місті Лондону немає багато українського населення й у ньому не ведеться постій-



ТАК КАЖУТЬ НАЦИСТИ.—Нацистичне радіо доносило недавно про нагромадження Аліянтами великих сил над Каналом у містах: Ремсгейт, Ділі, Довері, Фовкстони, Нюгейвені й Брайтоні. Аліянты цих вісток ні потвердили ні заперечили. Карта показує відношення цих міст до інвазійного побережжя Франції.

Конкурс НА УКРАЇНСЬКУ ПОВІСТЬ

Річне засідання головного уряду Українського Народного Союзу, яке відбуло свої наради в березні цього року, застановляючись над потребами „Свободи“, офіційного органу організації, між іншим рішило поробити відповідні кроки для надбання шляхом літературного конкурсу оригінальних повістей, написаних українською мовою, які булиб потім друковані в „Свободі“.

У зв'язку з тим екекутивка У. Н. Союзу, в порозумінню з редакцією „Свободи“, оголошує

на повісти з життя української імїграції в Злучених Державах або Канаді.

Умовини:

- 1) Повість має бути написана українською мовою; правопис як у „Свободі“; письмо чітке, по можности машинове.
- 2) Має мати від вісімдесять до сто тисяч слів.
- 3) Рукопис має бути надісланий до 31. грудня 1944; імя і прізвище автора подати в замкненій коверті разом з рукописом.
- 4) Повісти, що одержуть першу або другу нагороду, стають власністю „Свободи“ в тому розумінню, що часопис має впродовж двох років виключне право друкувати їх в себе як фейлетони, чи видавати ще окремими відбитками. Якщоб на протязі

себе обезпечувати лише в У. Н. Союзі.

І. Дикун, секретар відділу 460.

НІМЦІ СЛІДКУЮТЬ ЗА АМЕРИКАНСЬКОЮ ПРЕСОЮ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — А. Нілсен, який недавно повернув з Берліна, говорить, що нацистські пропагандисти пильно сліdkують за тим, що пише американська преса і користні їм статті негайно передають до відома німецькій публіці. Найбільше цитують з газет, які критикують американського президента і його уряд. Все що пишуть газети проти теперішнього уряду вважається голосом американського народу.

Нілсен оповідає, що німецька пропаганда використовує кожний напад на президента Рузвелта і додає, що вже давно час, щоб його позбутись. Німці гадають, що республіканська владасть його повалити, а тоді вони зроблять з Німеччиною мир.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Тов. У. А. Горожанок, від. 41 Союзу Українок з Фільдефельді, Па., \$25; А. Гапуляк з Дербі, Конн., \$5; відділ 46 Союзу Українок з Фільдефельді, Па., \$5; Марія Колісник з Вунсакет, Р. А., \$5; Анна Білоус з Дітройт, Міш., як місячну жертву, \$5; місцева централь Українського Конгресового Комітету в Джерзі Сіті, Н. Дж., \$100; Тов. Ім. Юліяна Головінського, від. 4 ОДВУ з Гемтремк, Міш., \$15; яку то жертву зложили: М. Горин \$5; з каси товариства \$3, а по \$1: О. Курочка, І. Костюк, П. Старжинський, В. Туркєвич, М. Машталєр, А. Холєвка і Р. Романів.

ВУНСАКЕТ, Р. А. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбулись в неділю, 21. травня, в парохіальній салі, 74 Герис Еве, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, боє важкі справи до обговорення і полагаждення. — І. Кокольський, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, відбулись в неділю, 21. травня, в 2 годині пополудні, в салі парохіальній, 803 Фронт Стр. Просимо членів прийти на означений час таї вирішити свої питання. Довгуючі члени коди не заплатили своїх вкладок до 25-го, будуть суспендовані, як старші так і діти. — За уряд: П. Матковський, прєдс.; І. Рудакєвич, кас.; І. Федорак, секр.

КМІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112, повідомляє, що місячні збори відбулись в неділю, 21. травня, зараз по закїнченню церкві в салі церковній св. Петра і Павла. Просимо всіх прийти на ці збори, боє важкі справи до полагаждення. Просимо випсувати своїх дітей до У. Н. Союзу. — За уряд: Марія Діска, прєдс.; Параня Різун, кас.; Катєрина Габрієвська, фін. секр.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбулись в неділю, 21. травня, в годині 2. пополудні. Уряд просить членів явитись на збори, боє деякі справи до полагаждення. Довгуючі члени будуть суспендовані, коли не заплатять своїх залєгостей. — За уряд: Ю. Загаювський, прєдс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбулись в неділю, 21. травня, в год. 12:30, в церковній шкільній салі, 1944 Ірі уа. Просимо всіх членів прийти на збори де довідатєся більше про ювілейний концерт, що відбується в неділю, 28. травня. Всі члени повинні взяти як найчисленішу участь у концерті і бенкеті. — Уряд.

ШКАГО, ІЛЛ. — Збори Тов. Ім. Т. Шевченка, від. 252, відбулись в неділю, 21. травня, в год. 12:30, в церковній шкільній салі, 1944 Ірі уа. Просимо всіх членів прийти на збори де довідатєся більше про ювілейний концерт, що відбується в неділю, 28. травня. Всі члени повинні взяти як найчисленішу участь у концерті і бенкеті. — Уряд.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбулись в неділю, 21. травня, в год. 12:30, в церковній шкільній салі, 1944 Ірі уа. Просимо всіх членів прийти на збори де довідатєся більше про ювілейний концерт, що відбується в неділю, 28. травня. Всі члени повинні взяти як найчисленішу участь у концерті і бенкеті. — Уряд.

ПОВІДОМЛЕННЯ З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ

- відбудуться:
- DETROIT, MICH., 4. ЧЕРВНЯ 1944
 - BELFIELD, N. DAKOTA, 30. ЛИПНЯ 1944
 - MINNEAPOLIS, MINN., 13. СЕРПНЯ 1944
 - MILWAUKEE, WIS., 27. СЕРПНЯ 1944
 - CHICAGO, ILL., 3. ВЕРЕСНЯ 1944
 - ST. LOUIS, MO., 5. ЛИСТОПАДУ 1944
 - EAST ST. LOUIS, ILL., 12. ЛИСТОПАДУ 1944

Місце й час зборів подамо в відповідному часі. На цих усіх зборах буде присутній ОРГАНІЗАТОР Д. БІЛЕЦЬКИЙ, який по кожних зборах лишиться в даній місцевості та буде помагати місцевим відділам придбати якнайбільше нових членів у цьому ювілейному році У. Н. Союзу. І так у Дітроїті Д. Білецький буде працювати від 4. червня до 28. липня; в Белфелді, Н. Дж., від 30. липня до 12. серпня; в Мінеаполіс, Мін., від 13. серпня до 26. серпня; в Мілвокі, Віс., від 27. серпня до 2. вересня; в Шикаго та в околиці від 3. вересня до 4. листопаду; в Сейнт Луїс, Мо., і в Іст Сейнт Луїс, Іла., від 5. листопаду до 2. грудня, а опісля в стейті Огайо.

Прохаетмо Хвальні Заряди відділів поробити потрібні підготування до зборів в цих днях, як тут повише подано. У цих місцевостях, де є більше відділів У. Н. Союзу, заряди цих відділів повинні порозумітись спільно щодо місяця зборів, а тоді повідомити головному канцелярїю про те, в якій салі та в котрій годині відбууться збори, таї, щоби можна було подати окреме оголошення про збори. Знов у цих місцевостях, де є тільки один відділ, прохаетмо заряд даного відділу повідомити також головному канцелярїю про місце зборів.

При цій нагоді закликаємо всі відділи У. Н. Союзу в згаданих тут місцевостях співпрацювати тісно з організатором Д. Білецьким, бо тільки при такій співпраці та кооперації, ювілейна кампанія за новими членами може вдатися на такі успіхи, яких сподіється У. Н. Союз від кожного відділу в рік свого Золотого Ювілею.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ У. Н. СОЮЗУ.

ДО УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ 30 СКРЕНТОН ТА ОКОЛИЦІ!

Повідомляємо, що ЗБОРИ В СПРАВІ ВІДСВЯТКУВАННЯ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 21. ТРАВНЯ (МАЙ 21, 1944)

в годині 2. пополудні В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ, 608 LACKAWANNA ST., SCRANTON, PA.

На ці збори запрошуємо представників кожного поодинокого відділу до Скрантон, Оліфант, Тейлор, Авока, Сімсон, Диксон, Данмор, Джесуп, Олд Фордж, Дурія і Мейфілд. Збори є важкі, а тому обов'язком кожного відділу з нашої околиці є, прислати на них представників. З оголошень у „Свободі“ бачимо, що інші громади обходять Золотий Ювілей У. Н. Союзу відповідними святами, а тому й наша околиця не повинна збути мовчанкою такої важкої події, якою є для нас 50-літній ювілей нашої організації. Тому саме на цих зборах порадімоєся та вирішимо, в якій спосіб ми повинні звеличати Золотий Ювілей У. Н. Союзу.

За Тимчасовий Комітет: О. Запоточний, М. Камінський, М. Дучак.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше сущих робіт мусять мати крім цього згоду „Юнаїтд Стейтс Емплоїмент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МАШИНИСТІВ—ТОКАРІВ І СКЛАДАЧІВ (ASSSEMBLERS) ROBACZYNSKI MACHINE 326 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

ЛЮДЕЙ—ФАБРИЧНА РОБОТА Досвід не вимагаємо. Стала робота, 60 ц. на годину на початок. 5 днів. — 40 годин тижнево.

BERTH LEVI & CO., Inc. 149 Franklin Street, N. Y. City

ДОМОВИХ, готельних, шпінделевих, фабричних і клеркових робітників. Ericson Agency, 287 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

Фармери—Портери, новий будинок, \$125 місячно і кімната. Питайте Супрінтендента. Tel. Sterling 8-2323.

ХЛОПЦІВ—МУЖЧИН

STOUFFER'S РЕСТАВРАЦІЯ

BUS-FOOD, BAR BOYS RECEIVING MEN МИТИ НАЧИННЯ МИТИ ГОРШКИ ПОРТЕРІВ

ЗАГАЛЬНИХ ПОМІЩЕНЬ І РОБІТНИКІВ

Будучність для заслужених Харчі й уніформні ділеми Неділі і свята вільні

Empl. Dept. денно 9—5 В суботі 9 до полудня 346 Lexington Ave. & 40th St. 1 поверх вгору — N. Y. City.

МУЖЧИН до загальної роботи в Бруклінській фабриці; воєнна робота. Голоситься або телеф. між 9 і 4. Belmont Smelting & Refining Works, 330 Belmont Ave., Bklyn. DI 2-4900

ПАЛЯЧА до помочі топити метал; воєнна робота в Бруклінській фабриці. Голоситься або тел. між 9 і 4. Belmont Smelting & Refining Works, 330 Belmont Ave., Bklyn. DI 2-4900

МУЖЧИН І ХЛОПЦІ

СТАЛА, ДОБРА ПРАЦЯ ДОБРІ ПЛАТНІ

Велика готельна організація бажає прийняти скільки завгодно чоловіків до праці в їх готелях в Нью-Йорку, як:

ДВЕРНИКІВ ПОРТЕРІВ

ГЕНДИМЕНІВ ФАРМЕНІВ

ДО ПРАЛЬНИ ДО КУХНІ

ІНЖИНИРІВ ГАВЗМЕНІВ

ВЕЙТРИВ BUS BOYS

ДОСВІД НЕ ПОТРІБНИЙ

Якщо хочете добру сталу посаду, пишіть сейчас по англ. або укр. на адресу:

BOX 561, SUITE 617 595 — 7th AVE., N. Y. C.

МУЖЧИН—ХЛОПЦІВ ЗАГАЛЬНА ФАБРИЧНА РОБОТА БАГАТО ОВЕРТАЙМ

Заняття через цілий рік

LEVLUME CO. 45 West 16th St., New York City

ХЛОПЦІВ учинити ремесла; welding and bench work. Artistic Wrought Iron Work, 57 W. 21st St., N. Y.

ПОРТЕРІВ до загальної роботи. Добра платня. Мешкання і харчі. HEBREW HOME FOR AGED 198 Stevens Ave., Jersey City, N. J. Tel. BE 4-2728

ДО ОБШИВАННЯ КАПЕЛЮХІВ досвідчених — робота платня, стала Schirbee Hat, 42 W. 38th St., N. Y. C.

МУЖЧИН І ХЛОПЦІ; light foot press; стала праця, овертайм, тепер і після війни. American Leather, 148 Lafayette St., N. Y. C.

ДІШВОШЕРА, \$24 і харчі, "straight watch". Голоситься до Сгуарда. Hotel Drake, 56th St. & Park Ave., N. Y.

CHOPPERS FOR GLOVE SPLITS J. PORTE MFG. CO. 361 Cleveland St., Brooklyn, N. Y. Applegate 7-5819

СУПРІНТЕНДЕНТА, малий будинок, може робити денне, апартамент, газ і електрика даром і платня. Room 602, 153 W. 72nd St., N. Y. City. Yafalgar 4-5628.

ГАВЗМЕН ВЕРКУМ КЛІНІНГ ПОРТЕР РОБОТА В ДЕНІ І ВНОЧІ ДОБРА ПЛАТНЯ

Злошуйтесь у гавкінера HOTEL LINCOLN 44th St. & 8th Ave., N. Y. City.

ДІШВОШЕРІВ \$40 ТИЖНЕВО 10 годин — 6 днів

TOOMEY'S DINER Rogers Avenue and Empire Blvd. BROOKLYN, N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЧЕМБЕРМЕЙДС БЕТМЕЙДС ГАВЗМЕН

до першорядного Jet Saida Готеля. ДОБРА ПЛАТНЯ Злошуйтесь у гавкінера TUSCANY HOTEL 120 East 39th St., N. Y. City

ЧЕМБЕРМЕЙДС. Постійне або часове заняття. Бачте панну Arthur, гавкінера. Knickerbocker Hotel, 120 West 45th St., N. Y. City

ОПЕРЕТОРОК

ДОСВІДЧЕНИХ на машинах з 1 і 2 ілами В ШИТТЮ BRASSIERS & GIRLDES СТАЛА РОБОТА ДОБРА ПЛАТНЯ ЗНАМЕНІТІ УМОВИНИ

BESTFORM FOUNDATIONS 64 W. 23rd St., N. Y. C., at 6th Ave.

ДІВЧАТ — БЕЗ ДОСВІДУ до шиттєвих цитак 50 ц. на годину. Денна і нічна шифта. Josephine Flower Co. 237 East 106th St., N. Y. City

ДІВЧАТ, 16—35, без досвіду, до фабричних цитак, стала робота. \$18.50. Свята вільні, овертайм. Lee, 425 W. 13th St., N. Y. C.

50—ДІВЧАТ—50 лека фабрична робота. Досвід не потрібний. \$23.00, 44 год. 5 днів. Federal Watch Crystal Co. 129 Fulton St., New York City

ЖІНОК до загальної чистини; спання в нас або вдома. Добра платня. Hebrew Home for Aged, 198 Stevens Ave., Jersey City, N. J. Bergen 4-2728.

ЖІНОК ДОСВІДЧЕНИХ І ДО НАУКИ

при шиттєвих цитак. Стала праця; добра платня. BIENSTOCK 30 W. 3rd St., New York City

ОПЕРЕТОРОК—FLOOR GIRLS. Досвідчених при шиттєвих цитак. Праця з розривкою—платня важкі. 37½ год. тижнево—добра платня. WEARTE SPECIALTY CO. 628 Broadway, New York City.

КУХАРКУ—ГАВСКІПЕРКУ 6 днів, 3 дорослих людей. Рекомендації. Телефонуйте: Atwater 9-2163

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

ПОВЕРНУВШІ З УКРАЇНИ НІМЕЦЬКІ КОЛЬОНІСТИ ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (ОН А). — Шведські кореспонденти в Німеччині доносять, що в західній Польщі, в таких містах як Краків, Лодзь, Познань — знаходиться велика кількість повернувших з України німецьких кольоністів. Вони хочуть розчаровані і розсіянні. Певна части їх осіла на провінції, але багато ще знаходиться в містах і шукає відповідної праці.

Крім кольоністів — з України повернуло багато німецьких кінцеларів, а ще більше сподівається скоро також тут бути. Німецькі професіоналісти, які ще заняті на окупованій на сході території, постійно пишуть до знайомих і просять, щоб їм знайти роботу, бо, кажуть, що скоро будуть вертати назад до Німеччини. Декотрі з них нетерпеливляться до тої міри, що шукають заняття через оголошення в газетах. Наприклад, в „Дайче Альгемайне Цайтунг“ є таке оголошення: „Занятий на сході німецький перекладач шукає нового заняття. Може бути секретарем. Володію російською і українською мовою“.

В тій самій газеті є ще друге подібне оголошення за працею. Чоловік каже, що знає добре російську мову, працює на сході, але скоро думає вертати. В „Берлінер Берсенцайтунг“ також є подібне оголошення. Наприклад, чоловік каже, що тепер занятий у Вільні, але що скоро буде в Німеччині назад, то хотів би знайти відповідне заняття. Пише, що він з фаху перекладач, але міг би і ще інше робити.

ДАНСЬКІ ВЧЕНІ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ НАЦІСТІВ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (ОН А). — З Копенгаги доносять

що німецька окупаційна влада видала приказ арештувати професора Копенгагського університету Карстена Гойга за те, що він пише брошури і критикує німецьку владу. Контрольована нацистами данська радіовисільня передала виступ, що данські вчені солідаризуються з підземними данськими організаціями, і в деяких випадках навіть беруть участь в нападах на державні інституції. Цему треба положити кінець, казав радіобесідник, бо данський нарід немає нічого проти того, що німці стараються піднести край економічно. То лиш данська інтелігенція, агітатори і чужоземні агенти виступають проти.

Прибувши до Швеції данські біженці оповідають, що тепер весь нарід бере активну участь в боротьбі проти нацидника, а данські вчені ведуть перед. Вони кажуть, що в Данії нема квізлінгів, і як буде наступ на європейський континент, то данці перші виступлять проти німецьких катів.

КИТАЙЦІ ДАЮТЬ ВІДПІР ЯПОНСЬКІМ ОФЕНЗИВІ.

ЧУНКІНГ. — Китайські війська почали сильну протиофензиву проти японського наступу на залізницю в Пекінгу до Ганкова. Вони вже й заняли місто Суйїнінг та округли місто Чуматіен. Китайці признають, що японці вдерлися до передмість міста Лоянгу.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ І РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ“

Для справного і скорого полагодування листування, в справах, що відносяться до редакції і адміністрації, просимо всіх читачів адресувати всі листи на імя „Свободи“. Адресовані листи на імя котрого-небудь редактора, чи управителя, спричиняють не потрібну проволочку в полагодуванні справ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІДСАЙД, Н. ДЖ. — Тов. Кааши, від 459, повідомляє своїх членів, що значний збори відбувся в неділю, 21. травня, в годині 3. пополуночі, в Українській Централі, 180 Вільям ул., Ньюарк. На будуче збори будуть відбуватися в 3-ту неділю по першій, згідно з ухвалою річних зборів. Просимо довгочасних членів прийти і виринати свої залежності. — Р. Будник, предс.; І. Кміт, скарб.; А. Лобур, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Стр. від 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 21. травня, в годині 2. пополуночі, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої належності. Просимо приводити нових кандидатів на членів і випустити дітей. Діти можна асекуравати від 250 до 1,000 дол. Не забувайте за свою організацію, бо в нас є танше ніж де інак. — І. Сачак, предс.; А. Скошпєць, кас.; І. Марконі, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Я. — Місячні збори Тов. Зоря, від 69, відбулися з суботу, 20. травня, в 8. год. вечір, в церковній галі св. Юра, 28 1st 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЗЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЗЕЧЕТИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

Означення песиміста.

Важко точно сказати, хто то є песиміст. Дехто каже, що песиміст це людина, що дивиться завжди чорно на кожну справу. А хто все лише додачує добре в другого, такого називають оптимістом. Але найшовся чоловік, що легко вияснив значіння однієї й другої людини. Отже він каже так: Песимістом є така людина, якій оптиміст винен гроші.

З народної філософії.

Що то за гість, що сам себе їсть? — свічка).

Ще ся батько не вродив, а син вже по світі ходив — дим і огонь).

Крутовило-мотовило, повід небеса ся вилло, по німецьки говорило, по турецьки заводило (— ластівка).

Має зуби, а не їсть (— щіла).

КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружого свідчення. Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісні години: денно від 10 до 7:30. В неділі від 11 до 1:30.

ЖІНКА-ДОКТОР ДО ОБСЛУГ. X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

Advertisement for KANAI KAIN FUNERAL HOME, 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

Advertisement for МИРОН ЛИТВИН І СИН, UKRAINSKYI POGRIBNIKI, 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

Advertisement for ІВАН БУНЬКО, UKRAINSKYI POGRIBNIK, зарплата погребня по ціні так низькій як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА. JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

Advertisement for ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК на ФІЛАДЕЛЬФІЮ й ОКОЛИЦЮ МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. MARKET 1320. ОБСЛУГА В ДЕНІ І В НОЧІ.

Advertisement for ПЕТРО ЯРЕМА, UKRAINSKYI POGRIBNIK, Занимається похорономия в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MElrose 5-6577

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЮ. МОЖНА ВІДЗІСКАТИ ЗДОРОВЛЯ ТАКЖЕ БЕЗ ЛІКІВ І ОПЕРАЦІЙ. ЧАСТО ВЖЕ ПО ПЕРШІЙ ВІЗИТІ ХОРІ МОЖУТЬ ДІСТАТИ ВАЖНІ ВКАЗІВКИ, ДОТИЧНО ІХ НЕДОМАГАНЬ.

Случай скомплікованої дихавиці

Bronx, N. Y., April 10, 1944.

До д-ра Я. Мілера в Ньюарку. Я була дуже хора впродовж 14 місяців. В тім часі я оставала під опікою 8 приватних лікарів, а через 13 тижнів пролежала в шпиталю. Моя хора була розпізнана як бронхіальна астма в найострійшій стадії, з якої відтак обвилалося запалення легких — інфекція, так, що мій стан був дуже критичний. За весь час лікування я діставала застрижки голок, без числа, які тільки на хвилино облекчали мое терпіння. Вкінці доктори радили мені їхати до Арізоні, у клімат, спривочий мой недугі. Однак я не була після їхати в далеку дорогу, стративши 50 фунтів з моєї нормальної ваги 125 фунтів. В шпиталю я познакомилася з хорою жінкою, що опустила інституцію скорше від мене. Ця жінка, в якійсь час пізніше подала мені письменну вистку, що вона є під Вашою опікою і почувается добре. Вистка моєї приятельки показалася спасення для мого здоров'я. Під Вашою опікою і вмілою опікою на протязі 8 тижнів, я зисквала на вазі 24 фунти, вилежала острих горчачових атак і дійшла до сил в такій степені, що почувается зовсім добре та є вже здібна сповняти всі мої хатні роботи. Почуваюся в обовязку висказати Вам публічно мою найщиршу подяку за все добро, зроблене для мене.

Є НЕМОЖЛИВИМ ПРОГОЛОСИТИ ВСІ ПИСЬМА ВІД МОЇХ БУВШИХ ПАЦІЕНТІВ, ЯКІ ВИСКАЗУЮТЬ ПОДЯКУ ЗА ПОДАРУ ІМ МОЮ ОПІКУ ДОБРО РЕЗУЛЬТАТИ В ІХНІХ НЕДОМАГАННЯХ. ПОЛІКНИ ПИСАНІ ЧОЛОВІКАМИ І ЖІНКАМИ, ЯКИМ ПРИХОДИЛИСЯ ТЕРПІТИ НА РІЗНІ ХРОБИЛИВІ ПРИПАДКИ, ЯК: НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКА, РЕВМАТИЗМУ, АСТМУ, КОЛЕННЯ В ТРУДІ І КРИЖАХ, БОЛІ В РУКАХ І НОГАХ, ОСЛАБЛЕННЯ СЕРЦЯ, ЗОРУ І СЛУХУ, ЗАВОРОТИ ГОЛОВИ, НЕПРАВИЛЬНЕ ТИСНЕННЯ КРОВИ, ЦУКРОВИЦЮ, ЖОВЧЕВІ КАМІННЯ, НЕДОМАГАННЯ НИРОК І МІХУРА, А ТАКОЖ У ЖІНОК ВСЯКІ НЕПРАВИЛЬНОСТІ І ЖІНОЧІ НЕДУГИ. ТІ ПИСЬМА, НА ЖАДАННЯ, БУДУТЬ ІНТЕРЕСОВАНИМ ПОКАЗАНИ В ОФІСІ В ІХ ОРИГІНАЛЬНІЙ, ПРАВНО СТВЕРЖЕНІЙ ФОРМІ.

Advertisement for Dr. JOSEPH MILLER, D. C. Ph. C. 790 BROAD STREET Cor. Market St., NEWARK, N. J. Години прийняття: Кожного дня від 9. рано до 7. вечір. В неділі і свята від 10. рано до 12. вполудне. Телефон: Mitchell 2-0773.

ТАРЗАН, ч. 973. Невидима загроза.



„Чогож ви хочете? Чи не могли б ми зговоритися?“ спитався генерал, хотіючи забалатувати противника, бо він знав, що...



„спеціальна сторожа вже бігла йому на допомогу підземним проходом.“



„Ні, ти підеш зі мною й зробиш, що прикажу“, відповів Тарзан гостро.



За хвилину опісля відкрилися скриті двері.